

9. juuni 2010

EESTI 2010. AASTA I KVARTALI MAKSEBILANSI KOMMENTAAR

(Esmaste andmete põhjal)

- Maailmamajanduse aeglane kasv ning jätkuvalt madal sisenõudlus mõjutasid ka 2010. aasta I kvartali maksebilansi jooksevkontot. Seetõttu kolme eelmise kvartali jooksevkonto märgatav ülejääk vähenes ning jooksevkonto saavutas peaaegu tasakaalu – ülejääk moodustas 0,2 miljardit krooni ehk 0,4% sama kvartali SKPst (vt tabel 1 ja joonis 1). Viimase nelja kvartali jooksevkonto ülejääk oli sama perioodi SKPga võrreldes 4,6%.¹
- Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenes tulu netoväljavool ning vähenes väliskaubanduse puudujääk.
- Tulukonto peegeldas majandussurutise vaibumise märke – investeerimistulu netoväljavool kasvas ligi 60%.
- Edukalt kasutati ära Euroopa Liidu toetusi, jooksev- ja kapitaliülekannete ülejääk kokku oli 2,5 miljardit krooni ehk ligi kolm korda enam kui 2009. aasta I kvartalis.
- Eesti jätkas netovälislaenuandjana – kapitali netoväljavool finantskontol oli 5,2 miljardit krooni ning hõlmas põhiliselt muid investeeringuid (laenud, hoiused ja kaubakrediit).
- Maksebilansi kulla- ja välisvaluutareserv kahanes kvartaliga 1,7 miljardi krooni võrra.

Jooksevkonto väikese ülejäägiga

Kaupade konto puudujääk vähenes aastaga ligi kolmandiku võrra ning oli 2,1 miljardit krooni, moodustades 4,3% sama kvartali SKPst. Kaupade eksport kasvas 17% ja import 11% võrra. Kasvu mõjutasid enim töötluskaubad (peamiselt mineraalsed tooted). Jättes kõrvale töötluskaubad, suurenes kaupade eksport 9% (puit ja puittooted, mööbel ning masinad ja seadmed) ja import 5% (puit ja puittooted ning transpordivahendid).

Teenuste konto ülejääk vähenes aastataguse perioodiga võrreldes pisut ning oli 3,5 miljardit krooni. Ülejäägi kahanemise põhjustas teenuste impordi mõnevõrra kiirem kasv võrreldes ekspordiga: kui import suurenes 6%, siis eksport vaid 2%. Ülejäägist 94% moodustasid neli teenuseliiki – veo-, reisi- ja muud äriteenused ning arvuti- ja infoteenused. Ülejääk vähenes eelkõige muude teenuste arvel (kaubandusteenused ja kasutusrent).

Tööjõu- ja kapitalitulu netoväljavool suurenes aastataguse perioodiga võrreldes kaks korda ning oli 1,7 miljardit krooni. Tööjõutulu ülejääk jäi enam-vähem 2009. aasta I kvartali tasemele, moodustades 0,5 miljardit krooni. Suurema osa tulukontost hõlmas aga välisinvesteeringutega seotud kapitalitulu: siin ületas mitteresidentide Eestisse paigutatud investeeringutelt teenitud tulu residentide välismaal teenitud tulu 2,2 miljardi krooni võrra, mida on ligi 60% enam kui 2009. aasta I kvartalis. Investeerimistulu netoväljavool suurenes põhiliselt mitteresidentide Eestisse paigutatud otseinvesteeringutelt teenitud reinvesteeringutelt tulu enam kui kolmekordse kasvu tõttu.

¹ Jooksevkonto aastapõhine ülejääk reinvesteeringut tuluta hõlmas 7% SKPst.

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)

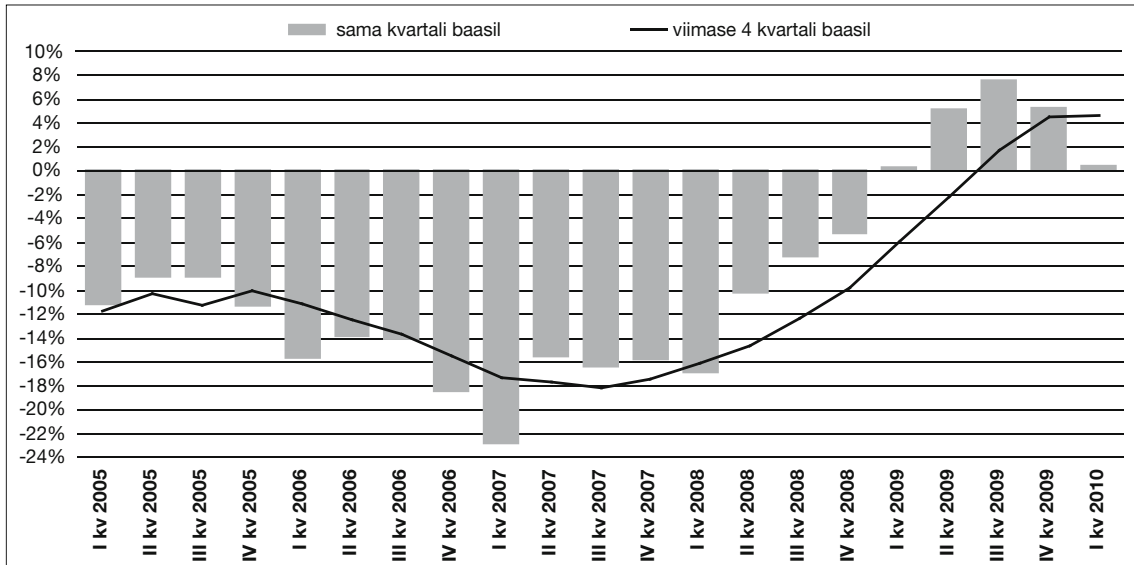
Kirje	2007	2008	2009					2010
	Kokku	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I
Jooksevkonto	-42 574,2	-24 531,8	151,6	2 765,4	4 027,1	2 877,8	9 822,0	190,1
Kaubad ja teenused	-27 862,0	-14 094,9	682,4	4 835,9	4 475,4	2 299,3	12 293,0	1 400,3
Kaubad	-42 717,2	-33 255,0	-3 105,7	-1 265,0	-1 728,9	-2 659,6	-8 759,2	-2 149,3
kreedit (FOB)	127 386,6	133 600,0	23 626,1	25 673,3	26 021,1	26 947,8	102 268,3	27 621,3
deebet (FOB)	-170 103,7	-166 855,0	-26 731,8	-26 938,3	-27 750,0	-29 607,5	-111 027,5	-29 770,6
Teenused	14 855,1	19 160,1	3 788,1	6 100,8	6 204,3	4 959,0	21 052,2	3 549,6
kreedit	49 977,6	54 957,8	10 652,2	12 681,5	13 464,5	12 623,7	49 422,0	10 831,5
deebet	-35 122,5	-35 797,6	-6 864,1	-6 580,7	-7 260,2	-7 664,8	-28 369,8	-7 281,9
Tulu	-16 513,3	-13 467,3	-864,1	-2 719,8	-1 188,9	-1 182,3	-5 955,1	-1 705,5
kreedit	19 119,5	18 290,5	3 017,5	2 170,1	3 135,8	2 221,0	10 544,4	2 812,7
deebet	-35 632,9	-31 757,7	-3 881,5	-4 889,9	-4 324,7	-3 403,3	-16 499,5	-4 518,2
Jooksevülekanded	1 801,2	3 030,3	333,3	649,3	740,6	1 760,8	3 484,0	495,3
kreedit	7 610,8	8 221,1	1 888,3	1 736,2	1 817,1	2 614,4	8 056,0	1 986,5
deebet	-5 809,6	-5 190,8	-1 555,0	-1 086,9	-1 076,5	-853,6	-4 572,0	-1 491,1
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	41 489,3	30 227,7	-2 372,1	152,9	-7 780,4	1 769,5	-8 230,1	-3 250,1
Kapitalikonto	2 561,0	2 617,3	627,0	816,1	1 954,1	2 612,7	6 010,0	1 993,1
Finantskonto	38 928,3	27 610,4	-2 999,1	-663,2	-9 734,6	-843,2	-14 240,1	-5 243,2
Otseinvesteeringud	11 194,6	6 568,9	-288,7	-3 052,4	-2 453,2	7 355,7	1 561,3	2 140,4
Välismaal	-19 958,8	-11 888,8	-2 732,4	-3 723,3	-3 770,9	-7 129,5	-17 356,1	-1 613,1
Eestis	31 153,3	18 457,7	2 443,6	670,8	1 317,7	14 485,2	18 917,3	3 753,5
Portfelliinvesteeringud	-5 758,0	7 950,8	-268,4	-5 876,6	-2 344,4	-14 073,4	-22 562,8	443,1
Nõuded	-8 640,4	10 648,2	646,2	-5 408,0	-2 217,5	-565,4	-7 544,8	447,7
Omandiväärtpaberid	-7 688,8	4 095,9	183,4	-258,8	-800,0	127,1	-748,3	-1 083,5
Võlaväärtpaberid	-951,6	6 552,3	462,8	-5 149,2	-1 417,5	-692,6	-6 796,5	1 531,2
Kohustused	2 882,4	-2 697,4	-914,6	-468,6	-126,9	-13 508,0	-15 018,0	-4,6
Omandiväärtpaberid	3 533,3	-3 327,3	-412,6	-112,5	134,8	-1 053,2	-1 443,4	134,2
Võlaväärtpaberid	-650,9	629,9	-502,0	-356,1	-261,7	-12 454,8	-13 574,6	-138,7
Tuletisinstrumentid	-797,8	828,5	160,1	314,7	268,1	-547,1	195,8	53,8
Nõuded	-883,4	674,6	163,2	132,4	133,7	-150,1	279,2	-42,4
Kohustused	85,6	153,9	-3,1	182,3	134,3	-397,0	-83,4	96,2
Muud investeeringud	34 289,5	12 262,2	-2 602,1	7 951,1	-5 205,0	6 421,6	6 565,6	-7 880,4
Nõuded	-22 301,6	-5 591,1	7 728,8	11 556,0	-9,7	-4 247,4	15 027,7	-19,4
Pikaajalised	-3 288,4	-276,2	312,7	97,8	-421,1	-609,2	-619,8	-2 311,9
Lühiajalised	-19 013,3	-5 314,9	7 416,1	11 458,1	411,4	-3 638,2	15 647,5	2 292,5
Kohustused	56 591,2	17 853,3	-10 331,0	-3 604,8	-5 195,2	10 669,0	-8 462,1	-7 861,0
Pikaajalised	46 123,7	-9 629,6	-447,2	1 884,5	-3 319,8	7 985,3	6 102,8	-2 072,3
Lühiajalised	10 467,5	27 482,9	-9 883,8	-5 489,3	-1 875,4	2 683,7	-14 564,9	-5 788,8
Vead ja täpsustused	2 486,8	2 173,9	-69,8	-1 734,2	297,8	-53,5	-1 559,7	1 354,3
Üldbilanss	1 401,9	7 869,7	-2 290,3	1 184,1	-3 455,5	4 593,8	32,1	-1 705,7
Reservvara	-1 401,9	-7 869,7	2 290,3	-1 184,1	3 455,5	-4 593,8	-32,1	1 705,7

Euroopa Liidu toetuste intensiivne kasutamine, mis algas 2009. aasta teises pooles, jätkus ka 2010. aasta I kvartalis. Suurem osa toetustest tuli Eestisse kapitaliülekannetena. **Jooksev- ja kapitaliülekannete** ülejääk kokku kasvas aastaga ligi kolm korda ja oli 2,5 miljardit krooni.

80% jooksevkonto kredit- ja deebetkäibest oli seotud Euroopa Liidu riikidega.

Eesti jätkas netovälislaenuandjana

2010. aasta I kvartalis jätkus **finantskontol** 2009. aasta I kvartalis alanud kapitali netoväljavool, mis seekord ulatus 5,2 miljardi kroonini. Netoväljavoolu moodustasid muud investeeringud, samal ajal kui otse- ja portfelliinvesteeringute sissevool ületas nende väljavoolu.

Joonis 1. Jooksevkonto saldo SKP suhtes

Otseinvesteeringute sissevool oli väljavoolust 2,1 miljardi krooni võrra suurem. Eestisse tehtud otseinvesteeringud kasvasid 3,8 miljardi ja Eesti residentide otseinvesteeringud välismaale 1,6 miljardi krooni võrra. Eestisse paigutatud otseinvesteeringutest moodustas reinvesteeritud tulu 78% ja välismaale paigutatud otseinvesteeringutest ligi 60%.

Portfelliinvesteeringute kohustused jäid 2009. aasta IV kvartali tasemele, nõuded aga vähenesid 0,4 miljardi krooni võrra. See oli peamiselt tingitud valitsemis sektori rahaturuinstrumentide nõuete kahanemisest. **Tuletis-instrumentide** sisse- ja väljavool olid peaaegu tasakaalus.

Kapitali netoväljavool **muude investeeringutena** (kaubanduskrediit, laenud, hoiused ja sularaha) moodustas 7,9 miljardit krooni. Muude investeeringute pikaajaliste nõuete kasvu tasakaalustas lühiajaliste nõuete kahane mine ning kokkuvõttes jäid nõuded 2009. aasta IV kvartali tasemele. Muu investeeringukapitali netoväljavool toimus seega peamiselt kohustuste vähenemise tulemusena ning oli peaaegu täielikult seotud krediidi asutuste sularaha ja hoiuste kohustuste vähenemisega.

Maksebilansi **kulla- ja välisvaluutareserv** vähenes kvartaliga 1,7 miljardi krooni võrra.

* * * * *

2010. aasta II kvartali maksebilanss avaldatakse Eesti Panga kodulehel (<http://www.eestipank.ee>) 8. septembril 2010 kell 12.

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond